

7.3 PA za ukrepa KOPOP in EK

Upravičenci, ki prvič vstopate v ukrep KOPOP oz. ukrep EK, morate imeti PA izdelan najpozneje na dan oddaje zahtevka za ukrep KOPOP oz. ukrep EK. Če se vključite v izvajanje obeh ukrepov (KOPOP in EK), se za KMG pripravi skupen PA za oba ukrepa.

Dopolnitev PA je potrebna, če:

- imate za ukrep KOPOP izdelan PA v letu 2015, 2016 ali 2017, v letu 2018 pa ste pridobili nove GERK-e, za katere nimate izdelane zasnove kolobarja pri operaciji Poljedelstvo in zelenjadarstvo, uporabljate mineralna gnojila in nimate vpisanih analiz tal in gnojilnih načrtov za vse GERK-e oz. v letu 2018 vstopate v nove operacije/zahteve ukrepa KOPOP;
- imate za ukrep EK izdelan PA v letu 2015, 2016 ali 2017, v letu 2018 pa ste pridobili nove GERK-e oz. uporabljate za ta ukrep dovoljena mineralna gnojila in nimate vpisanih analiz tal in gnojilnih načrtov za vse GERK-e.

PA se izdelava za KMG, razen za planino. Če ima KMG tudi planino in se z njenimi površinami vključi v operacijo Planinska paša v okviru ukrepa KOPOP, se za to planino izdelava ločen PA.

7.4 Ukrep dobrobit živali (DŽ)

Operacija DŽ – prašiči

Za KMG oz. za G-MID-e, na katerih je bil program DŽ izdelan že za leto 2017, morata biti pregled gospodarstva in vnos podatkov v CRPš ter posodobitev programa DŽ in vnos podatkov v CRPš izdelana najpozneje do **31. marca 2018**.

OPOZORILO! Podatki o staležu prašičev na dan 1. februar, sporočeni v CRPš v skladu s predpisom, ki ureja ukrep DŽ, se morajo ujemati s podatki o staležu prašičev na dan 1. februar, ki so sporočeni v CRPš na podlagi predpisa, ki ureja Evidenco imetnikov rejnih živali in Evidenco rejnih živali.

Operaciji DŽ – govedo in DŽ – drobnica

OPOZORILO! Za živali, za katere uveljavljate zahtevek za operaciji DŽ – govedo in DŽ – drobnica, morajo biti izpolnjene vse zahteve I&R. Pri operaciji DŽ – govedo živali, za katere so v tekočem letu ugotovljena neskladja glede pravočasnosti priglasičev, niso upravičene do plačila za DŽ – govedo, hkrati pa se te živali upoštevajo tudi pri znižanju plačil. Število drobnice na zahtevku za operacijo DŽ – drobnica ne sme presegati števila drobnice, prijavljenega v CRD na dan 1. februar. Če je skupno število drobnice na zahtevku večje od števila živali, prijavljenega v CRD, mora biti na zahtevku navedeno tudi število drobnice, ki je na KMG prišla od vključno 2. februarja 2018 do datuma vnosa zahtevka, in številke spremnih listov za to drobnico.

Koprološke analize in tretiranje živali na podlagi rezultatov koproloških analiz morajo biti opravljeni pred začetkom paše. Za datum začetka paše, ki se ga pri pregledu na kraju samem upošteva za preverjanje pravočasnosti izvedbe koprološke analize in tretiranja živali, se šteje datum dejanskega začetka paše (datum začetka paše iz dnevnika paše), ki je lahko drugačen od datuma „Začetek paše“, naveden na podobrazcu za DŽ – govedo.

Za koprološko analizo se vzame:

- najmanj en skupen vzorec blata za vsakih 20 goved, ločeno za govedo, starejše od 6 mesecev, in ločeno za teleta;
- za drobnico najmanj en skupen vzorec blata za vsakih 100 živali.

Tretiranje živali proti notranjim zajedavcem se izvede na podlagi pozitivnih rezultatov koprološke analize in strokovne presoje veterinarja. Rejci morate imeti dokazila o opravljenih koproloških analizah.

OPOZORILO! Začetka obdobja paše ni mogoče uveljavljati pred datumom vnosa zahtevka za operacijo DŽ – govedo oz. DŽ – drobnica.

Pri izvajanju paše goveda in drobnice je treba upoštevati, da je paša na določenih ekološko pomembnih območjih, ki so navedena v prilogi uredbe DŽ, omejena ali prepovedana.

OPOZORILO! Za operaciji DŽ – govedo in DŽ – drobnica se uvajajo nova območja, kjer je paša datumsko omejena. Območje posebnih travniških habitatov, kjer je paša za DŽ prepovedana do 30. junija, se nadomesti s tremi novimi območji, kjer za ukrep DŽ paša ni dovoljena do 30. maja ali do 10. junija ali do 20. junija.

7.5 Obvezno označevanje pri ukrepih KOPOP, EK, OMD in DŽ

Za upravičence, ki ste vključeni v ukrep KOPOP, EK, OMD ali DŽ, se obveznost označevanja začne najpozneje z oddajo ZV in traja najmanj do zadnjega izplačila sredstev iz naslova posameznega ukrepa. Vsi upravičenci ste zavezani označiti vir sofinanciranja na svoji poslovni spletni strani, če obstaja. Označevanje s plakati oz. obrazložitenimi tablamami pa za vse, ki boste oddali ZV v letu 2018, ni več potrebno.

8 NAVZKRIŽNA SKLADNOST

Novosti, ki se uveljavljajo z letom 2018: Na področju obvladovanja tujerodnih rastlin z invazivnim potencialom (invazivne rastline) je treba dosledno izvajati ukrepe za obvladovanje širjenja rastlin z invazivnim potencialom. V praksi to pomeni, da jih je treba redno odstranjevati s primernimi ukrepi, kot so košnja, puljenje, paša, mulčenje ali drugimi načini za preprečevanje njihovega širjenja. Bolj je jasna dikcija talne odeje, kar pa v praksi ne spremeni ničesar.

9 POSEBNE KULTURE

V letu 2018 se ob oddaji ZV z vložitvijo Evidence površin posebnih kultur zbirajo podatki o površinah posebnih kultur. Kot posebne kulture so v Zakonu o ugotavljanju katastrskega dohodka opredeljene zelenjadnice in zelišča v intenzivni pridelavi, za katere se šteje pridelava ene ali več zelenjadnic oz. zelišč na isti površini v celotni rastni sezoni posameznega koledarskega leta, jagode na njivah, semena in sadike poljščin, zelenjadnic in zelišč, ki se pridelujejo v tleh na prostem ali v tunelih, in reja polžev na njivi. Upravičencem, ki boste v letu 2018 imeli površine s posebnimi kulturami, je dana možnost, da se dohodek od te pridelave ugotavlja pavšalno, na podlagi katastrskega dohodka.

10 KAM PO INFORMACIJE

- Podrobnejša navodila za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike za leto 2018 so na **spletni strani ARSKTRP »Zbirna vloga 2018...od A do Ž«**, na povezavi: http://www.arsktrp.gov.si/si/splosno/vstopna_stran/vsebine_na_vstopni_strani/zbirna_vloga_2018od_a_do_z/
- **Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, Dunajska cesta 160, 1000 Ljubljana;** uradne ure: ob ponedeljkih od 8.30 do 12. ure, ob sredah od 8.30 do 12. ure in od 13. do 15. ure ter ob petkih od 8.30 do 12. ure; **KLICNI CENTER: tel.: (01) 580 77 92;** od ponedeljka do četrтка od 7.30 do 15. ure in ob petkih od 7.30 do 14. ure. E-pošta: aktrp@gov.si, spletna stran: www.arsktrp.gov.si
- **Območni kmetijsko gozdarski zavodi pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije.**

Kratek opomnik za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike za leto 2018

Spoštovani nosilci kmetijskih gospodarstev, posredujemo vam informacije o rokih in postopkih oddaje vlog in zahtevkov ter novostih pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike za leto 2018. Opozorjamo vas, kako in kdaj morate urediti vaše podatke v Registru kmetijskih gospodarstev (RKG), registrih živali in registru obratov. Z urejenimi podatki v registrih in s pravilno izpolnjenimi ter pravočasno oddanimi vlogami lahko sami prispevate k hitrejši obdelavi vlog in k hitrejšim izplačilom.

Podrobne informacije o ukrepih kmetijske politike za leto 2018 in spremembah predpisov ter registrov najdete na spletni strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, v Navodilih za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike 2018.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) ter Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP)

UVELJAVLJANJE UKREPOV KMETIJSKE POLITIKE ZA LETO 2018

Opozorjamo, da lahko ukrepe kmetijske politike, tudi plačilne pravice, uveljavlja le fizična oseba, pravna oseba, agrarna skupnost ali pašna skupnost, ki je za svoje kmetijsko gospodarstvo (KMG) odgovorna za izvajanje kmetijske dejavnosti in ki vse prijavljene kmetijske površine upravlja v svojo korist oz. korist KMG. Pri tem ne gre za novost, saj to pravilo že od nekdaj velja, smo pa nanj v letu 2018 želeli posebej opozoriti nosilce kmetijskih gospodarstev z izjavo na zbirni vlogi, ki jo nosilec podpiše.

1 ROKI

Zbirna vloga (ZV)

Rok za oddajo: od 26. februarja do vključno 6. maja 2018 (ker je 6. maja nedelja, je ZV brez znižanj izplačil mogoče oddati še v ponedeljek – 7. maja).

Upravičenec, ki oddaja zahtevek za operacijo Dobrobit živali – drobnica, mora ZV vložiti najpozneje do vključno 4. maja 2018, ker vložitev zahtevka po tem datumu ne omogoča izpolnjevanja pogojev!

Zamudni rok: od 8. maja do vključno 31. maja 2018. NE ZAMUJAJTE, ker se vam za vsak delovni dan zamude izplačila znižajo za 1 % oz. 3 % za shemo osnovnega plačila v primeru dodelitve plačilnih pravic iz nacionalne rezerve.

Spremembe ZV upravičenec sporoči na ARSKTRP najpozneje do vključno 31. maja 2018. Spremembe ne pomenijo znižanja plačil, razen v primeru novih vlog ali zahtevkov (1 % znižanja plačil na delovni dan za novo dodane vloge ali zahtevke).

Spremembo kmetijske rastline je treba javiti tudi po 31. maju 2018 v naslednjih primerih:

- če spremenjena kmetijska rastlina vpliva na višino plačila za ukrep EK;
- če se pri operaciji Poljedelstvo in zelenjadarstvo, pri obvezni zahtevi POZ_KOL: petletni kolobar, pri izbirni zahtevi POZ_ZEL: ozelenitev njivskih površin ali operaciji Vodni viri, pri obvezni zahtevi VOD_ZEL: ozelenitev njivskih površin, poseje druga kmetijska rastlina, kot je navedena v ZV;
- če se pri zahtevi operacije Ohranjanje genskih virov, ki jim grozi genska erozija GEN_SOR: pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin in zahtevi GEN_SEME: pridelava semenskega materiala avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin, poseje druga kmetijska rastlina, kot je navedena v ZV;
- če spremenjena kmetijska rastlina vpliva na izpolnjevanje pogojev za zeleno komponento;
- če gre za konopljo ali vrtni mak: spremembo je treba sporočiti tudi, če se katerokoli kmetijsko rastlino nadomesti s konopljo ali vrtnim makom;
- če upravičenec spremeni lokacijo naknadnih posevkov ali podsevkov trave ali podsevkov stročnic za zagotavljanje površin z ekološkim pomenom; to spremembo lokacije sporoči ARSKTRP najpozneje do 15. avgusta 2018.

Drugi pomembni datumi, ki so različni od datuma za oddajo ZV:

- **»Obrazec za oddajo in prejem živinskih gnojil, digestata ali komposta«** se odda najpozneje do 15. decembra 2018, podpisan s strani oddajalca in prejemnika.
- **»Zapisnik o prigonu živali na pašo na planino ali skupni pašnik«** mora nosilec za govede najprej posredovati pooblaščenim veterinarski organizaciji **vsaj štiri dni pred** posredovanjem tega zapisnika ARSKTRP oz. najpozneje 15 dni po prigonu. ARSKTRP se posreduje zapisnik najpozneje do 30. junija 2018.
- **»Vloga za izstop iz sheme za male kmete za leto 2019«** se lahko odda do vključno 3. januarja 2019.
- **Primer višje sile ali izjemnih okoliščin** mora upravičenec pisno sporočiti ARSKTRP na predpisanem obrazcu v roku 15 delovnih dni od dneva, ko to lahko stori, in priložiti ustrezna dokazila.

2 IZPOLNJEVANJE IN VLAGANJE ZV

Kdo mora vložiti ZV? Nosilci KMG, ki:

- v letu 2018 uveljavljajo katerikoli ukrep kmetijske politike;
- so zavezanci za izpolnjevanje zahtev navzkrižne skladnosti;
- dajejo v promet živinska gnojila;
- so zavezanci za prijavo površin posebnih kultur;
- bodo postali člani organizacije proizvajalcev v sektorjih zelenjava, oljčno olje in namizne oljke ter hmelj;
- bodo postali člani skupin proizvajalcev za skupno trženje;
- so zavezanci za oddajo ZV v skladu s predpisom, ki ureja dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Upravičenci, ki so vključeni v ukrep KOPOP oz. EK, morajo oddati zbirno vlogo z ustreznimi zahtevki KOPOP oz. EK vsako leto trajanja petletne obveznosti.

Izpolnjevanje ZV

ZV nosilci KMG izpolnijo elektronsko in vložijo sami ali pa preko pooblaščenca. Dostop do aplikacije za elektronski vnos je preko spleta na: <http://e-kmetija.gov.si>. Za prijavo v sistem elektronskega poslovanja je treba pridobiti digitalno potrjeno kvalificiranega overitelja (certifikat), s katerim vlagatelj vlogo tudi varno elektronsko podpiše. Če zbirno vlogo vlaga pooblaščenec, se mora pred elektronsko vložitvijo vloge registrirati na ARSKTRP, in sicer najpozneje do 30. aprila 2018 tako, da pooblaščenec pošlje skenogram izpolnjene in podpisane »Vloge za registracijo pooblaščenca in pooblastila za elektronsko vložitev zbirne vloge 2018« na elektronski naslov: aktrp@gov.si ali po pošti na naslov: ARSKTRP, Dunajska 160, 1000 Ljubljana.

Nosilci KMG, ki za vnos ZV pooblastijo kmetijskega svetovalca, plačajo stroške vnosa v skladu s cenikom.

3 PRIPRAVA NA ODDAJO ZV IN UREDITEV PODATKOV V REGISTRIH

ARSKTRP bo pred začetkom vnosa ZV za vse nosilce KMG, ki so oddali ZV v letu 2017, na svoji spletni strani <http://www.arsktrp.gov.si/> (na portalu Zbirna vloga 2018...od A do Ž) objavila t.i. »predtisk« oz. vnaprej pripravljen obrazec, ki vključuje:

- podatke iz RKG na dan 28. januar 2018 (opisni podatki o KMG, podatki o blokih in GERK-ih, največje upravičene površine);
- največjo upravičeno površino za shemo neposrednih plačil »plačila za območja z naravnimi omejitvami«;
- in druge pomembne podatke za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike v letu 2018.

Če so podatki v RKG neuskklajeni oz. če ni določen namestnik nosilca KMG, je na predtisku o tem dodano opozorilo. Kot neuskklajenost se bo štel tudi, če ste kot nosilec ali član pripisani na več KMG (OPOZORILO predvsem nosilcem KMG s planinami in skupnimi pašniki). Neuskklajene podatke je **obvezno** treba uskladiti na upravni enoti najpozneje en dan pred vnosom ZV, sicer vnos ZV ni mogoč. Če opozorila ni, je vlagatelj vseeno dolžan podatke o spremembah na GERK-ih uskladiti z dejanskim stanjem v naravi. Priporočamo, da nosilci KMG pred vlaganjem ZV dobro pregledate svoje GERK-e in jih po potrebi uredite na upravni enoti. Iz GERK-ov je treba izločiti npr. novogradnje, ceste, zaraščene površine, javiti je treba spremembe dejanske rabe GERK-ov, objaviti GERK-e, ki niso več v uporabi nosilca KMG, odpraviti vse preostale nepravilnosti vrisanih GERK-ov, uskladiti podatke o trajnih nasadih in sadilnem materialu s stanjem v naravi ipd. Pregled GERK-ov se še posebej svetuje nosilcem KMG, ki imajo zemljišča v Z in JZ delu Slovenije. Na tem območju so novi ortofoto posnetki iz leta 2017.

Vsi ažurni podatki o KMG so z vpisom KMG-MID številke dostopni na javnem pregledovalniku grafičnih podatkov RKG, na povezavi <http://rkg.gov.si/GERK/WebViewer/>. Na istem pregledovalniku so dostopni tudi vsi grafični kontrolni sloji za leto 2018.

4 IDENTIFIKACIJA IN REGISTRACIJA ŽIVALI

GOVEDO: Imetnike goveda posebej opozarjamo, da ob izgubi ušesne znamke čim prej (najpozneje v sedmih dneh po izgubi) naročijo dvojniki ušesne znamke, po prejemu dvojnika pa znamko takoj vstavijo živali v uho. Imetniki, ki želijo sami vnašati podatke za svoje KMG, si lahko pridobijo dostop do spletnega portala Volos. Vloga za dostop je objavljena na spletnem naslovu: <http://www.uvhvr.gov.si>.

DROBNICA: Posebej opozarjamo na pravilno označitev drobnice. Vse živali, ki so starejše od 6 mesecev (v ekstenzivnih rejah 9 mesecev), morajo **biti označene z dvema sredstvom za označevanje** (dve ušesni znamki). Na KMG, ki so aktivno vključena v rejski program priznane rejske organizacije, je namesto ušesne znamke v levem ušesu dovoljena tudi tetovaža z isto številko kot v desnem ušesu (kože lahko tudi v repni gubi). Živali, ki so namenjene za zakol do starosti 12 mesecev, so lahko označene s skupinsko identifikacijsko številko – SIŠ.

OPOZORILO! V primeru odkritih nepravilnosti v zvezi z identifikacijo in registracijo (I&R) živali so predvidene sankcije, ki pomenijo znižanje plačil pri vseh ukrepih.

EVIDENCA REJNIH ŽIVALI: Nosilec KMG v evidenco sporoči **podatke o staležu rejnih živali po vrstah in kategorijah na 1. februar 2018** ob oddaji ZV. Istočasno sporoči tudi podatke o neposredni prodaji kravjega mleka, vključno z mlekom, uporabljenim za mlečne izdelke, ki so namenjeni neposredni prodaji.

SPOROČANJE PREMIKOV NA PLANINO/SKUPNI PAŠNIK: Novost pri prigrisatvi premikov **goveda** s pomočjo obrazca »Zapisnik o prigonu živali na pašo na planino/skupni pašnik« v letu 2018 je, da se bodo podatki o premikih goveda ob vnosu zapisnika na ARSKTRP samodejno prenesli iz Centralnega registra govedi. Nosilec KMG mora zato obvezno prigrisati premike goveda na planino/skupni pašnik s pomočjo zapisnika o prigonu pooblaščenim veterinarski organizaciji **vsaj štiri dni pred** posredovanjem tega zapisnika ARSKTRP oz. **najkasneje 15 dni po prigonu**. Pri prigrisatvi premikov drobnice in kopitarjev v Centralni register drobnice in Centralni register kopitarjev v letu 2018 ni sprememb.

5 POSTOPEK REGISTRACIJE OBRATOV NA PODROČJU PRIMARNE PRIDELAVE

Nosilec živilske dejavnosti, ki oddaja na trg primarna živila rastlinskega oz. živalskega izvora, namenjena za prehrano ljudi, in vsak nosilec dejavnosti, ki opravlja dejavnost primarne pridelave krme rastlinskega izvora oz. opravlja dejavnosti, povezane s primarno pridelavo krme, mora svoj obrat registrirati pri Upravi RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

To stori tako, da ob oddaji ZV:

- izpolni vlogo za registracijo obrata na področju primarne pridelave živil rastlinskega izvora in registracijo obrata na področju primarne pridelave krme ter spremembo podatkov o dejavnosti(h) obrata
- in sporoči podatke o oddaji živali in živalskih proizvodov v promet.

POMEMBNO! Zavezanec mora sporočiti podatke iz zgoraj naštetih alinej vsako leto na novo.

6 SPREMEMBE SHEM NEPOSREDNIH PLAČIL

Najpomembnejše spremembe pri neposrednih plačilih za leto 2018 so:

6.1 Rok za oddajo vlog za prenos plačilnih pravic, za katere prevzemnik uveljavlja osnovno plačilo za tekoče leto, se prestavi iz **31. maja na 28. februar tekočega leta**. **Plačilne pravice, prenesene po tem datumu, se bodo lahko uveljavljaje šele v letu 2019!** Če boste torej kot kupec ali zakupnik plačilnih pravic¹ le-te hoteli uveljavljati na svoji zbirni vlogi za leto 2018, morate poskrbeti, da bo vloga za prenos plačilnih pravic v fizični obliki, ki jo podpišeta prenosnik in prevzemnik, prispela na ARSKTRP najpozneje 28. februarja 2018. Pri tem tudi v letu 2018 velja, da mora imeti nosilec KMG pristojnost odločanja, uživati ugodnosti in nositi finančna tveganja v zvezi s kmetijsko dejavnostjo na kmetijskem zemljišču, za katero uveljavlja izplačilo plačilnih pravic ali pa dodelitev in izplačilo plačilnih pravic iz nacionalne rezerve.

6.2 Z letom 2018 se **zaostri pogoj aktivnega kmeta** za subjekte na t.i. negativnem seznamu nekmetijskih dejavnosti, ki lahko pomen kmetijske dejavnosti dokazujejo le tako, da kmetijski prihodki predstavljajo vsaj tretjino vseh prihodkov.

6.3 Za KMG, ki so organizirana kot kmetija, se v letu 2018 **doda pravilo**, da kljub prvemu vpisu fizične osebe kot nosilca kmetije v RKG, ta ni upravičen do dodelitve plačilnih pravic iz nacionalne rezerve ali do plačila za mlade kmete, če je eden izmed prejšnjih nosilcev kmetije že prejel plačilne pravice iz nacionalne rezerve ali plačila za mlade kmete in je bil zdajšnji nosilec kmetije član kmetije.

6.4 Veliko novosti je tudi pri pravilih za **obvezne prakse zelene komponente**:

- Za vse vrste površin z ekološkim pomenom (PEP), ki so obvezne za KMG z več kot 15 ha ornih zemljišč, velja prepoved uporabe fitofarmaceutskih sredstev (FFS), kar med drugim zajema tudi prepoved uporabe tretiranih semen. To pomeni, da se na površinah v prahi, ki bodo prijavljene na zbirni vlogi za leto 2018 za namen PEP, ne sme uporabljati FFS od 1. januarja 2018 do 31. julija 2018. Nadalje bo prepoved rabe FFS veljala za površine z rastlinami, ki vežejo dušik, ne le od 7. maja 2018 do 30. septembra 2018 oz. tehnološke zrelosti, temveč se prepoved FFS prične z datumom setve oz. od 1. januarja 2018, če je bila setev opravljena v letu 2017 ali prej, ter zaključiti z datumom spravila v letu 2018 oz. 31. decembra 2018, če bo spravilo izvedeno leta 2019. Za naknadne posevke so FFS prepovedana od 15. avgusta 2018 do 16. oktobra 2018, medtem ko bo za posevke med glavno kmetijsko rastlino za namen PEP veljala prepoved FFS osem tednov po spravilu glavne kmetijske rastline ali do setve naslednje glavne kmetijske rastline.

- Dodala se je nova vrsta PEP, in sicer »površina v prahi za medonosne rastline«, za katero je utežni faktor 1,5. Kot medonosne rastline štejejo sončnice, lan, facelija in ajda, ki morajo biti prisotne od 1. maja 2018 do 31. oktobra 2018. Spravilo medonosnih rastlin tudi po 31. oktobru 2018 ni dovoljeno. Velja prepoved FFS.
- Kot podsevek med glavno kmetijsko rastlino za namen PEP bo dovoljen tudi podsevek nekaterih stročnic (inkarnatka, DTM...).
- Za naknadne posevke oz. posevke je predpisano minimalno obdobje prisotnosti teh posevkov, in sicer od 15. avgusta do 16. oktobra tekočega leta, kar pomeni, da mora biti setev naknadnih posevkov opravljena do 15. avgusta. Že sedaj velja, da se naknadnih posevkov ali podsevkov ne sme obdržati v naslednjem letu kot glavno kmetijsko rastlino; v nasprotnem primeru se šteje, da v preteklem letu ni bilo zagotovljenih PEP. Prav tako v prej omenjenem obdobju obvezne prisotnosti ni dovoljena raba teh posevkov za krmo ali pašo. Iz namena naknadnih posevkov ali podsevkov izhaja, da je zaželen njihov podor.
- Za rastline, ki vežejo dušik, je utežni faktor 1 in ne več 0,7. Na novo se dovolijo tudi nekatere mešanice kmetijskih rastlin, ki vežejo dušik, in drugih rastlin, pod pogojem, da prevladujejo rastline, ki vežejo dušik.

6.5 Večjih sprememb za leto 2018 in naslednja leta je deležna tudi **podpora za mleko v gorskih območjih**:

- Za določitev števila upravičenih krav molznic za tekoče leto (2018) na podlagi obsega prireje mleka se bo uporabil podatek o oddaji in neposredni prodaji mleka za preteklo leto (2017), ki ga bo ARSKTRP prevzemala iz nove evidence za sektor mleka.
- Za KMG, ki so vključena v ekološko rejo ter imajo certificirano ekološko pridelavo mleka v tekočem letu (2018) in preteklem letu (2017), se pri izračunu največjega števila upravičenih krav molznic na KMG za tekoče leto (2018), za katere se dodeli podpora, skupen obseg mleka deli z nižjo povprečno mlečnostjo, in sicer 4.359 kg.

6.6 Pri **podpori za zelenjadnice** se vključi zahteva, da se pri pregledih na kraju samem, kadar kmet uveljavlja sladko koruzo, kot dokazilo preverjajo računi o nakupu semena sort sladke koruze in uradne etikete oz. potrdila dobaviteljev, s katerimi je bilo ob nakupu označeno oz. opremljeno seme sorte sladke koruze.

7 UKREPI PRP 2014–2020

7.1 Ukrep kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (ukrep KOPOP)

Od leta 2017 dalje ni mogoče vstopiti v operacije: Poljedelstvo in zelenjadarstvo, Hmeljarstvo, Sadjarstvo, Vinogradništvo, Trajno travinje I in II ter Reja lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje.

- Če v letu 2018 vstopate v ukrep KOPOP, morate najpozneje **do 5. maja 2018** opraviti **6-urni program predhodnega usposabljanja**. Enako velja tudi za upravičence, ki bodo prevzeli obveznost od drugega KMG, pa do sedaj niso bili vključeni v ukrep KOPOP.
- Če ste predhodno usposabljanje opravili že v letu 2015, 2016 ali 2017, v ukrep KOPOP pa v tem letu niste vstopili, se šteje, da imate obveznost predhodnega usposabljanja opravljeno in vam v letu 2018 tega usposabljanja ni treba opravljati ponovno.
- Če se v ukrep KOPOP vključite v letu 2018 ali pa ste se v ta ukrep vključili že v letu 2015, 2016 ali 2017, morate najpozneje **do 20. decembra 2018** opraviti **4-urni program rednega usposabljanja**.
- Upravičenci, ki ste v ukrep KOPOP vstopili v letu 2015 ali 2016, morate storitev svetovanja uporabiti najpozneje do 31. decembra 2018.
- Pri operaciji **Posebni traviščni habitati** (HAB) se z letom 2018 spreminja zahtevana obtežba (iz 0,2–1,5 na 0–1,5 GVŽ travojedih živali/ha). Pri zahtevi HAB_KOS se v odvisnosti od območja uvaja pet datumov prepovedi rabe v razponu od 20. maja do 30. junija tekočega leta in višje plačilo za to zahtevo za mokrotne travnike, ki bodo do višjega plačila upravičeni tudi pri zahtevi HAB_ORGG, če ne bodo gnojni.
- Če površine vašega KMG ležijo na območjih mokrotnih travnikov in ste že vključeni v operacijo HAB, boste prevzeto obveznost lahko nadaljevali pod obstoječimi ali spremenjenimi pogoji. Novi vstopi v operacijo HAB na območjih mokrotnih travnikov bodo od leta 2018 mogoči le pod spremenjenimi pogoji.
- Informacijo o tem, za katera območja mokrotnih travnikov je mogoče uveljavljati plačila, lahko poiščete na spletnem pregledovalniku (*GERK/RABA – <http://rkg.gov.si/GERK/WebViewer/>*) ali na območnih kmetijsko gozdarskih zavodih.
- Pri operaciji **Reja lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje**, upoštevajte, da morajo biti živali avtohtonih in tradicionalnih pasem vpisane v izvorno rodovniško knjigo, rodovniško knjigo oz. registre ali evidence porekel. ARSKTRP podatke o vpisu za govedo in konje preverja glede na stanje na dan 1. februar 2018, za prašiče, ovce, koze in kokoši pa glede na stanje en dan pred oddajo ZV za leto 2018.
- Če v letu 2018 uveljavljate plačilo za zahtevo:
 - **Pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin (GEN_SOR)**, morate na KMG, razen za trajne nasade, ki so bili vzpostavljeni pred letom vlaganja zahtevka, hraniti račune, s katerih mora biti razviden nakup semena oz. sadik avtohtonih oz. tradicionalnih sort kmetijskih rastlin in uradne etikete ali etikete oz. potrdila dobavitelja, s katerimi so opremljena ta semena oz. sadike ob nakupu, če uporabljate kupljeno seme oz. sadike ali vsa prej naštetata dokazila o prvem nakupu semena oz. sadik in kopije zbirnih vlog, iz katerih mora biti razvidno, da se je v letih od prvega nakupa semena ta sorta pridelovala na KMG, če uporabljate lastno pridelano seme oz. sadike;
 - **Pridelava semenskega materiala avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin (GEN_SEME)**, mora biti KMG vpisano v Register dobaviteljev semenskega materiala kmetijskih rastlin (SEME-register) do 23. februarja 2018.

OPOZORILO! Da se pri izvajanju ukrepa KOPOP izognete sankcijam, morate:

- 6-urno predhodno in 4-urno redno usposabljanje opraviti v predpisanih rokih;
- ukrep KOPOP izvajati v skladu s predpisanimi pogoji;
- voditi vse predpisane evidence (evidence o vseh delovnih opravilih, evidence o uporabi gnojil na KMG – zbirnik, evidence o uporabi FFS na KMG – zbirnik, evidence uporabe organskih in mineralnih gnojil, podatki o uporabi FFS pri ukrepu KOPOP) na predpisanih obrazcih, ki so dostopni na spletni strani ARSKTRP, na portalu Zbirna vloga 2018...od A do Ž;
- na KMG hraniti račune o nakupu gnojil, FFS, semen/sadik avtohtonih in tradicionalnih sort, podlag sadnega drevja ipd., deklaracije, izjave o opravljenih strojnih storitvah ipd.;
- ob izdelavi programa aktivnosti (PA) svetovalcu predložiti na vpogled podatke o gnojilnem načrtu, izdelanem na podlagi veljavne analize tal, ki vključuje podatke o vsebnosti P, K in organske snovi; kot še veljaven datum izdelave analize tal se za leto 2018 upošteva 1. januar 2016.

7.2 Ukrep ekološko kmetovanje (ukrep EK)

Upravičenci do plačil za izvajanje ukrepa EK morate:

- opraviti 6-urni program usposabljanja, najpozneje do 20. decembra 2018;
- imeti v prvem letu trajanja obveznosti, najpozneje do 20. decembra 2018, izdelan individualni načrt preusmeritve KMG iz konvencionalne v ekološko pridelavo, če boste uveljavljali plačilo za preusmeritev v prakse in metode ekološkega kmetovanja.

Če v letu 2018 v okviru ukrepa EK uveljavljate plačilo za pridelavo semenskega materiala kmetijskih rastlin, mora biti KMG vpisano v SEME-register do 23. februarja 2018.

¹Vloga za prenos plačilnih pravic je na voljo tudi preko spletnega vstopnega mesta na naslovu: <http://e-kmetija.gov.si>, ki ga vzpostavi ARSKTRP in do katerega lahko kot pooblaščenec vlagatelj dostopa le oseba, zaposlena v javni službi za kmetijsko svetovanje.